

UNIVERSITATEA
1 DECEMBRIE 1918
DIN ALBA IULIA

University of Zadar
Universitas Studiorum
Jadertina | 1396 | 2002 |

INTERNATIONAL SCIENTIFIC-PRACTICAL CONFERENCE

**“EUROINTEGRATION IN ART, SCIENCE AND EDUCATION:
EXPERIENCE, DEVELOPMENT PERSPECTIVES”**

МІЖНАРОДНА НАУКОВО-ПРАКТИЧНА КОНФЕРЕНЦІЯ

**“ЄВРОІНТЕГРАЦІЯ В МИСТЕЦТВІ, НАУЦІ ТА ОСВІТІ: ДОСВІД,
ПЕРСПЕКТИВИ РОЗВИТКУ”**

Klaipėda University,
2024

Bibliografinė informacija pateikiama Lietuvos integralios bibliotekų informacinės sistemos (LIBIS) portale ibiblioteka.lt

Compilers of the publication:

Упорядники видання:

Prof. dr. Rasa Braslauskienė,
Doc. dr. Reda Jacynė,
Dr. Maryna Ponomarenko.

Conference Scientific Committee:

Науковий комітет конференції:

Prof. Dr. Rimantas Balsys (Klaipėda University, Lithuania).
Prof. Dr. Rasa Braslauskienė (Klaipėda University, Lithuania).
Assoc. Prof. Honored Art Worker of Ukraine Dmytro Velychko (The State Institution “South Ukrainian National Pedagogical University named after K.D. Ushynsky”, Ukraine).
Assoc. Prof. Dr. Matilda Karamatic Brčić (University of Zadar, Croatia).
Prof. Dr. hab. Olena Gonchar (Jan Długosz University in Czestochowa, Poland).
Assoc. Prof. Dr. Maryna Iurchenko (Klaipėda University, Lithuania).
Assoc. Prof. Dr. Reda Jacynė (Klaipėda University, Lithuania).
Prof. Dr. Andrii Krasnozhon (The State Institution “South Ukrainian National Pedagogical University named after K.D. Ushynsky”, Ukraine).
Prof. Dr. Ganna Muzychenko (The State Institution “South Ukrainian National Pedagogical University named after K.D. Ushynsky”, Ukraine).
Assoc. Prof. Dr. Aida Norvilienė (Klaipėda University, Lithuania).
Assoc. Prof. PhD Honored Art Worker of Ukraine Anna Nosenko (The State Institution “South Ukrainian National Pedagogical University named after K.D. Ushynsky”, Ukraine).
Assoc. Prof. Dr. Tetiana Pavlova (Kharkiv State Academy of Design and Fine Arts, Ukraine).
Prof. Dr. Kalyna Pashkevych (Kyiv National University of Technologies and Design, Ukraine).
Dr. Maryna Ponomarenko (The State Institution “South Ukrainian National Pedagogical University named after K.D. Ushynsky”, Ukraine; Klaipėda University, Lithuania).
Prof. Dr. Honored Art Worker of Ukraine Olga Tarasenko (The State Institution “South Ukrainian National Pedagogical University named after K.D. Ushynsky”, Ukraine).
Assoc. Prof. Dr. Ioana Todor (“1 Decembrie 1918” University of Alba Iulia, Romania).

Untranslated language of the authors.

Мову авторів збережено без змін та перекладу.

© Rasa Braslauskienė, Reda Jacynė, Maryna Ponomarenko (sudarytojos), 2024

© Klaipėdos universitetas, 2024

ISBN 978-609-481-206-4

Foreword

The First International Conference "EUROINTEGRATION IN THE ARTS, SCIENCE AND EDUCATION: PERSPECTIVES, PERSPECTIVES OF IMPLEMENTATION" is an event that demonstrates the support of Lithuanian scientists for their Ukrainian colleagues, and devoted to the relevant problems of art, culture, pedagogy and psychology.

The interdisciplinary nature of the conference provides an opportunity to explore new ways of interaction between researchers in these fields.

The collection of abstracts published during the conference reflects the main aim of the event, which was to bring together European and Ukrainian scientists who presented new theoretical ideas and their practical application in their respective thematic areas. The conference highlights opportunities for exchanging experiences in the research area; promoting the participation of Ukrainian researchers in the EU research programmes and initiatives; introducing the system of quality assurance of education and training according to the European standards and guidelines; and expanding the opportunities for academic mobility of students, pupils, teachers and researchers.

The publication of the proceedings in an online format is a deliberate move by the conference organisers, in consistence with one of the priorities of the European Green Deal - the rational use of natural resources and the development of an ecological consciousness in the global scientific community.

Compilers of the publication

Передмова

Перша Міжнародна конференція «ЄВРОІНТЕГРАЦІЯ В МИСТЕЦТВІ, НАУЦІ ТА ОСВІТІ: ДОСВІД, ПЕРСПЕКТИВИ РОЗВИТКУ» – захід, що демонструє підтримку українських вчених литовськими колегами, присвячений актуальним проблемам мистецтва, культури, педагогіки і психології.

Пошук нових шляхів взаємодії між дослідниками цих напрямів відкрито завдяки міждисциплінарному характеру конференції.

Збірка тез, що вийшла за результатами конференції, віддзеркалює головну мету заходу – об'єднання європейських та українських дослідників, які презентували нові теоретичні ідеї та їх практичне втілення у відповідній тематичній царині. Конференція розкриває можливості для обміну досвідом у дослідницькому просторі; сприяє участі українських дослідників у наукових програмах та ініціативах ЄС; знайомить із системою забезпечення якості освіти та навчання відповідно до європейських стандартів та рекомендацій; розширює можливості академічної мобільності для учнів, студентів, викладачів та дослідників.

Публікація матеріалів в онлайн-форматі – усвідомлений крок організаторів конференції, який відповідає одному з пріоритетних напрямів у реалізації європейського «зеленого курсу» – раціональному використанню природних ресурсів та формуванню еко-свідомості у світовій спільноті вчених.

Упорядники

ПІДГОТОВКА МАЙБУТНІХ МЕНЕДЖЕРІВ ОСВІТИ В СУЧАСНИХ УМОВАХ

Ручкіна Маріанна

Доцент, кандидат педагогічних наук, Державний заклад «Південноукраїнський національний педагогічний університет імені К. Д. Ушинського», Україна

ORCID: 0000-0002-7170-4078

ruchkina.marianna@gmail.com

Анотація. У матеріалах представлено погляди учених щодо підготовки майбутніх менеджерів освіти. Розкрито напрями підготовки менеджерів, ознаки професійної компетентності управлінців в освіті. Схарактеризовано процес підготовки майбутніх менеджерів освіти у закладах вищої освіти в межах магістерської програми.

Ключові слова: менеджер освіти, професіоналізм, компетентності, освітні компоненти, заклад освіти.

Вступ. У сучасних умовах важливим елементом реформування освітньої галузі є якісний освітній менеджмент. Розвиток компетентних управлінців, керівників закладів освіти та лідерів освітніх команд є не лише важливим пріоритетом модернізації вищої освіти, а й науковою проблемою, яка має прикладний характер і потребує комплексного підходу, особливо в умовах децентралізаційних реформ.

Організація ефективної системи професійного навчання сучасних менеджерів має велике значення. Актуальність вирішення проблеми вдосконалення професійної підготовки менеджерів освіти пояснюється необхідністю розв'язання суперечностей між сучасними вимогами до їхньої професійної діяльності як суб'єктів освітнього процесу, як особистостей, здатних до саморозвитку та проєктування і впровадження гуманістичних освітніх систем і технологій та їхніми професійними компетентностями у розв'язанні освітніх проблем, а також необхідністю розв'язання суперечності між необхідними професійними компетентностями менеджерів освіти та їхнім реальним рівнем професійних компетентностей у процесі ухвалення управлінських рішень. Освітні менеджери мають стати рушійною силою оновлення та створення якісно нової національної освіти.

Мета дослідження полягає в аналізі складових моделі підготовки сучасного менеджера освіти.

Питання підготовки менеджерів освіти висвітлюється у працях науковців, серед яких: І. Адізес, Л. Кравченко, О. Лаврентьєва, О. Мармаза, В. Пікельна, М. Поташник, П. Бойчук, З. Рябова, О. Фаст, І. Фаловська, Л. Карамушка, В. Гладкова, О. Галус, В. Берека, Г. Єльнікова, Н. Черненко, Т. Сорочан та ін.

Враховуючи сучасні вимоги та умови функціонування закладів освіти необхідно модернізувати систему вищої освіти, приділяючи особливу увагу формуванню професійної підготовки майбутніх фахівців, особливо менеджерів освітньої галузі, щоб вони могли здійснювати продуктивну діяльність не лише у звичайний час, а й у надзвичайних обставинах. Суспільство має потребу в управлінцях, здатних якісно здійснювати управлінську діяльність на різних рівнях освіти. Суттєві зміни, що відбуваються в суспільстві, сприяють розвитку нових підходів до управління закладами освіти. І майбутні керівники закладів освіти мають бути до цього підготовлені.

Теоретична частина. Аналіз наукової літератури засвідчує, що для того, щоб правильно організувати процес підготовки майбутніх менеджерів, необхідно розуміти, якими якостями

повинні володіти менеджери, щоб ефективно виконувати свої функції. Учені пропонують це питання розглядати через призму вимог до якості та ефективності діяльності менеджерів. Однією з найважливіших характеристик якості управління є професіоналізм (Темченко, 2020).

Слід зазначити, що основою для підготовки майбутніх менеджерів освіти мають стати три напрями менеджменту, а саме: організація (вид управлінської діяльності, спрямований на організацію та систематизацію освітнього процесу), керівництво (вид управлінської діяльності, спрямований на формування цілей і завдань діяльності в системі освіти та доведення їх до виконавців професійних завдань і функцій), управління (вид управлінської діяльності, спрямований на виявлення, аналіз, дослідження та розв'язання загальних проблем відповідно до змісту і специфіки їхньої професійної діяльності) (Мармаза, 2007; Лаврентьєва).

На думку Л. Кравченко, система підготовки менеджерів до управлінської освіти ґрунтується на таких загальнопедагогічних принципах: гуманізації, врахування вікових та індивідуальних особливостей, виховання в діяльності та спілкуванні, сприяння самоосвіті національного характеру, цілісний підхід до виховання, позитивний приклад тощо (Кравченко, 2006).

Процес підготовки майбутніх керівників закладів загальної середньої освіти Т. Сорочан визначає через ознаки професійної компетентності керівників закладів освіти. Ученою виділено ознаки професійної компетентності управлінців в освіті, а саме: здатність робити усвідомлений вибір щодо себе в певних ситуаціях; готовність до безперервної самоосвіти; професійна кваліфікація та різні види компетентностей, які є частиною структури професійної управлінської компетентності і формують основу для особистої управлінської компетентності (Сорочан, 2005).

Ученою В. Гладковою визначено, що до складу професійних (управлінських) компетентностей менеджерів освіти необхідно відносити особливий різновид – акмеологічну компетентність, яку характеризують як показник сформованості високого рівня професіоналізму управлінців (Гладкова, 2022).

Підготовка майбутніх менеджерів освіти здійснюється під час навчання у магістратурі закладів вищої освіти за спеціальністю 073 Менеджмент з отриманням кваліфікації «магістр менеджменту». Відповідно до Наказу Міністерства освіти і науки України № 959 від 10 липня 2019 року кожний заклад вищої освіти має розробити власну освітньо-професійну програму підготовки за означеним напрямом, відповідно до затвердженого стандарту вищої освіти зі спеціальності 073 Менеджмент. У стандарті сформульовано результати навчання та визначено компетентності (інтегральна, загальні, фахові). Кожен заклад вищої освіти має можливість додавати додаткові результати навчання та компетентності.

Магістерська програма з освітнього менеджменту має складну структуру і спрямована на формування управлінця, готового діяти на основі цілісного сприйняття педагогічних реалій та гуманістичної ціннісної орієнтації. Підготовка здійснюється за такими спеціальними напрямами, а саме: професійно орієнтовані дослідження з базових дисциплін управлінської проблематики; самостійно орієнтовані форми самостійної, позааудиторної роботи; виробнича (управлінська) практика та науково-дослідна робота (Берека, 2008).

Розглянемо підготовку магістрів зі спеціальності 073 Менеджмент за освітньо-професійною програмою «Управління закладом освіти» в Університеті Ушинського. Програмою передбачено 90 кредитів ЄКТС, які розподілено 66 кредитів обов'язкових освітніх компонентів і 24 – вибіркового. Обов'язковий блок представлено такими освітніми компонентами: «Нормативне регулювання у сфері освіти», «Менеджмент освіти», «Управління освітньою та інноваційною діяльністю», «Інноваційний менеджмент», «Кадровий менеджмент», «Психологія управління», «Техніка управлінської діяльності», «Аудит управлінської діяльності», «Управління інформаційними зв'язками та проектами», «Управління фінансово-економічною діяльністю», «Методологія наукового пізнання», «Ризик-менеджмент у закладах освіти», «Професійна комунікація іноземною мовою». Також обов'язковим блоком передбачено підготовку

кваліфікаційної (магістерської) роботи та її захист, виробничу (управлінську) практику, переддипломну практику. У межах вибіркового блоку здобувачам освіти пропонуються дисципліни, які дають можливість більш детально вивчити різні аспекти управління закладом освіти.

Отже, процес підготовки майбутніх менеджерів освіти у галузі освіти розвиває професіоналізм цієї категорії фахівців, удосконалює їхні здібності та реалізує на практиці здатність до прогнозування майбутнього через розробку програм особистісного та професійного самовдосконалення й розвитку.

Висновки. Сучасні освітні менеджери працюють в умовах кардинальних змін у суспільстві, які вимагають нових підходів до управління закладами освіти, враховуючи ризики та виклики сьогодення. Саме тому актуальним є цілеспрямований процес підготовки майбутніх менеджерів освіти до управління закладами освіти, під час якого здійснюється розвиток та формування умінь, якостей, здібностей, а також отримання нових знань з актуальних проблем управління в освіті.

Література

- Темченко, О. В. (2020) Професійна підготовка сучасного менеджера: проблеми та шляхи їх подолання. *Управління школою*, №22-24. С. 30-42. Retrieved from: <https://dspace.hnpu.edu.ua/server/api/core/bitstreams/76e03619-4ad5-4aef-b8e6-4ec0db033ff3/content>
- Мармаза, О. І. (2007) Менеджмент в освіті : дорожня карта керівника. Харків: Основа.
- Лаврентьєва, О. О. Напрями й підходи до організації методологічної підготовки менеджера освіти. Retrieved from: https://www.narodnaosvita.kiev.ua/?page_id=518
- Кравченко, Л. М. (2006) Неперервна педагогічна підготовка менеджерів освіти: монографія. Полтава: Техсервіс.
- Сорочан, Т. М. (2005) Підготовка керівників шкіл до управлінської діяльності: теорія та практика: монографія. Луганськ : Знання.
- Гладкова, В. (2022) Професійна підготовка магістрів менеджменту до діяльності в екстремальних умовах. *Educological discourse*, 2022. №2(37). С. 133-147.
- Берека, В. Є. (2008) Магістерська підготовка майбутніх менеджерів освіти: монографія. Хмельницький: ХГПА.

TRAINING OF FUTURE MANAGERS OF EDUCATION IN MODERN CONDITIONS

Ruchkina Marianna

Associated Professor Dr., The State institution «South Ukrainian National Pedagogical University named after K. D. Ushinsky», Ukraine

ORCID: 0000-0002-7170-4078

ruchkina.marianna@gmail.com

Abstract. The materials present the views of scientists regarding the training of future managers of education. Areas of training of managers, signs of professional competence of managers in education are revealed. The process of training future managers of education in institutions of higher education within the framework of the master's program is characterized.

Keywords: education manager, professionalism, competences, educational components, educational institution.